

Pedagogia Social

Codi: 104080
Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500260 Educació social	OB	3	1

Professor de contacte

Nom: Xavier Úcar Martínez
Correu electrònic: Xavier.Ucar@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)
Grup íntegre en anglès: No
Grup íntegre en català: Sí
Grup íntegre en espanyol: No

Prerequisits

No hi ha.

Objectius

1. Conèixer i reflexionar individualment i grupal sobre la història, la conceptualització actual, els paradigmes d'interpretació i intervenció i la situació actual en el món de la Pedagogia Social i l'Educació Social
2. Conèixer les tecnologies, els professionals, les metodologies i els àmbits d'intervenció de la Pedagogia Social i l'Educació Social
3. Analitzar i conèixer en profunditat un àmbit específic d'intervenció en l'àmbit de la Pedagogia Social i l'Educació Social

Competències

- Contextualitzar l'acció socioeducativa en funció dels diferents paradigmes teòrics que han elaborat les ciències de l'educació i en funció del context socio-històric dels individus, grups i institucions.
- Desenvolupar un pensament i un raonament crític i saber comunicar-se de manera efectiva, tant en les llengües pròpies com en una tercera llengua.
- Dissenyar de manera articulada plans, programes, projectes, activitats i tasques en diversos contextos socioeducatius.
- Dominar els coneixements teòrics i aplicats de les diferents Ciències de l'Educació que li permetin desenvolupar la capacitat d'anàlisi i observació de la realitat social i educativa
- Gestionar la informació relativa a l'àmbit professional per a la presa de decisions i l'elaboració d'informes.
- Participar en els debats teòrics que afecten la professió i que afecten els diferents àmbits d'actuació.
- Treballar en equips i amb equips (del mateix àmbit o interdisciplinar).

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar el desenvolupament de la professionalització en Educació Social.
2. Analitzar la complexitat de la funció social de l'Educació Social.

3. Analitzar la complexitat del valor de la formació com a factor decisiu en la inclusió social.
4. Analitzar la relació formació - progrés - felicitat en la societat actual.
5. Analitzar les diferents possibilitats d'ocupació dels professionals de l'educació social.
6. Analitzar les relacions entre les ideologies i l'acció socioeducativa.
7. Conèixer el procés de professionalització de l'educació social.
8. Conèixer els principals models d'acció i intervenció socioeducativa.
9. Conèixer i desenvolupar el pensament i raonament crític per analitzar la complexitat dels reptes i desafiaments de l'educació social.
10. Conèixer les funcions que els educadors socials poden desenvolupar en diferents tipus d'equips multidisciplinars.
11. Desenvolupar la capacitat d'anàlisi i pensament científic per a la millora de l'acció professional.
12. Elaborar informes socioeducatius en contextos multiprofessionals.
13. Formular pertinentment els apartats de la planificació de centres educatius.
14. Treballar amb altres professionals d'allò social (treballadors, psicòlegs, antropòlegs socials, sociòlegs, etc.).
15. Utilitzar la conceptualització bàsica de la Pedagogia i l'Educació Social.

Continguts

1. Pedagogia social i educació social: conceptualització i relacions
 - 1.1. Eines conceptuals bàsiques
 - 1.1.1. Pedagogia Social; Educació Social; Treball social;
 - 1.1.2. Acció e intervenció socioeducativa; praxis social; concientització; emancipació; inadaptació; exclusió; animació; etc.
 - 1.2. Evolució històrica de la pedagogia social i de l'Educació Social a Europa i Espanya. Autors més rellevants.
 - 1.3. Problemàtiques i desafiaments actuals de la Pedagogia Social i l'Educació Social.
2. Bases pedagògiques de la socialització i l'aprenentatge social
 - 2.1. Pedagogia, socialització i aprenentatge social
 - 2.2. Models i teories de l'aprenentatge social
3. Educació social i processos d'empoderament
 - 3.1. Pedagogia, educació social i política
 - 3.2. Intervenció socioeducativa, ideologia i poder
 - 3.3. Empoderament i intervenció socioeducativa
 - 3.4. Tipus d'empoderament
4. Models d'acció i intervenció socioeducativa
 - 4.1. Models d'intervenció socioeducativa
 - 4.2. L'univers d'accions i intervencions de la Pedagogia Social i l'Educació Social
 - 4.3. Normativa en pedagogia i educació social
 - 4.4. Metodologia de la intervenció socioeducativa
5. Professionalització en educació social i professions d'allò social
 - 5.1. Les professions de la sociocultura

5.2. Els perfils professionals històrics d'educació social

5.2. Ambits professionals dels educadors i educadores socials

5.3. Educació social, interdisciplinarietat i interprofesionalitat

Metodologia

El protagonista en el procés d'ensenyament aprenentatge és l'estudiant i és sota aquesta premissa s'ha planificat la metodologia de l'assignatura tal i com es mostra en el quadre que hi ha a continuació:

Activitat	Hores	Metodologia
Presencial en gran grup	30	Exposicions per part del professor dels continguts i qüestions bàsiques del temari. Es realitza amb tot el grup classe i permet l'exposició dels principals continguts a través d'una participació oberta i activa per part dels estudiants.
Seminaris	15	Espais de treball en grup reduïts supervisat pel professor. A continuació es mostra la relació d'activitats a desenvolupar a l'aula

Relació d'Activitats:

- A) **Treball sobre articles de revista o capítols de llibre** (individual i Grupal)
- B) **Treball sobre pel·lícules** (individual i Grupal)
- C) **Elaboració d'un pòster d'un àmbit d'intervenció o d'una temàtica concreta de pedagogia social.** (Grupal)
- D) **Presentació i defensa a l'aula del pòster**(Grupal)
- E) **2 exàmens parcials de l'assignatura** (individual)

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Presencial en gran grup	30	1,2	
Seminaris	15	0,6	
Tipus: Supervisades			
Supervisada	30	1,2	

Tipus: Autònomes

Autònoma	40	1,6
----------	----	-----

Avaluació

És requisit obligatori per accedir a l'avaluació final de l'assignatura haver fet, al menys, una presentació en grup a l'aula d'un article /pel·lícula; haver presentat el pòster i haver fet la defensa pública del mateix. L'assistència a les classes presencials (magistral/seminaris) de l'assignatura és obligatòria. L'estudiant ha d'assistir a un mínim d'un 80% de les classes, en cas contrari es considerarà no avaluable.

Hi ha dos exàmens parcials d'aquesta assignatura. Cal aprovar els dos per passar l'assignatura. Les notes obtingudes en els 2 parcials, quan ambdós estan aprovats faran mitjana per la nota final. Hi ha una recuperació de l'assignatura però només es pot accedir si s'ha aprovat, al menys, un dels dos parcials.

	Activitats d'Avaluació	% de la nota
PART GRUPAL	Realització d'un pòster sobre una temàtica específica	20%
	Presentació pública del pòster	5%
PART INDIVIDUAL	Participació a l'aula i implicació en les dinàmiques	2%
	Autoavaluació	3%
	2 exàmens parcials (eliminators de matèria)	70%

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Autoavaluació	3%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Participació a l'aula i implicació en les dinàmiques	2%	2	0,08	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15
Presentació pública del pòster	5%	2	0,08	1, 6, 7, 9, 10, 11, 12, 13, 15
Realització d'un pòster sobre una temàtica específica	20%	25	1	1, 2, 5, 7, 8, 10, 15
2 exàmens parcials	70%	3	0,12	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15

Bibliografía

A - Manuals generals i específics

1. BACQUÉ, M.H.; BIEWENER, C. (2016) **El empoderamiento. Una acción progresiva que ha revolucionado la política y la sociedad.** Gedisa. Barcelona.
2. CARIDE, J.A. (2005) **Las fronteras de la Pedagogía social. Perspectivas científica e histórica.** Barcelona: Gedisa.
3. CAMERON, C.; MOSS, P. (Eds.) (2011) **Social Pedagogy and working with children and young people. Where care and education meet.** Jessica Kingsley Publishers: London and Philadelphia.
4. ERIKSSON, L.; WINMAN, T. (Eds.) (2010) **Learning to fly. Social Pedagogy in a contemporary society.** Daidalos: Göteborg
5. FULLANA, J. (1999) **Els àmbits de treball de l'educador social.** Málaga: Ediciones Aljibe.
6. FRYD, P. (Coord.) i altres (2011) **Acción socioeducativa con infancias y adolescencias. Miradas para su construcción.** UOC. Barcelona.
7. GÓMEZ MUNDÓ, A. (2012) **Sabers i sentits de l'educació social. Sostenir l'ofici.** UOC. Barcelona.
8. HATTON, K. (2013) **Social Pedagogy in UK. Theory and practice.** London: Russell House Publishing.
9. KORNBECK, J.; ROSENDAL JENSEN, N. (2009) **The diversity of social pedagogy in Europe.** Europäischer Hochschulverlag GmbH&Co. KG: Bremen
10. KORNBECK, J.; ROSENDAL JENSEN, N. (Eds.) (2011) **Social Pedagogy for the entire human lifespan, Vol. I.** Europäischer Hochschulverlag GmbH & Co. KG.: Bremen.
11. KORNBECK, J.; ROSENDAL JENSEN, N. (Eds) (2012) **Social Pedagogy for the entire human lifespan, Vol. II.** Europäischer Hochschulverlag GmbH & Co. KG.: Bremen
12. KORNBECK, J.; ÚCAR, X. (2015) **Latin American Social Pedagogy: relaying concepts, values and methods between Europe and the Americas.** Studies in Social Pedagogies and International Social Work and Social Policy, Vol. XXVIII. Bremen: EHV Academicpress GmbH.
13. LLENA, A.; PARCERISA, A (2008) **La acción socioeducativa en medio abierto. Fundamentos para la reflexión y elementos para la práctica.** Graò: Barcelona.
14. MARCH, M.X.; ORTE, C. (Coords.) (2014) **La pedagogía Social y la escuela. Los retos socioeducativos de la institución escolar en el siglo XXI.** Barcelona. Octaedr
15. MOYANO, S./PLANELLA, J. (Coord.) (2011) **Voces de la educación social.** UOC. Barcelona
16. NÚÑEZ, V. (2002) **La educación en tiempos de incertidumbre: las apuestas de la pedagogía social.** Barcelona: Gedisa
17. ORTEGA, J. (1999) **Pedagogía social especializada.** Barcelona: Ariel.
18. PANCHON, C. (1998) **Manual de Pedagogía de la inadaptación social.** Dulac. Barcelona.
19. PEREZ SERRANO, G. (2003) **Pedagogía Social/Educación Social. Construcción científica e intervención práctica.** Narcea. Madrid.
20. PLANELLA, J.; VILAR, J. (Coord.) (2006) **La pedagogía social en la sociedad de la información.** Barcelona: UOC.
21. SAEZ, J.; MOLINA, J.G. (2006) **Pedagogía Social. Pensar la educación social como profesión.** Madrid: Alianza
22. SAEZ, J (Coord.) (2007) **Pedagogía Social.** Madrid: Pearson Educación.
23. STEPHENS, P. (2013) **Social Pedagogy: heart and head.** Europäischer Hochschulverlag GmbH&Co. KG: Bremen
24. STORO, J. (2013) **Practical social pedagogy. Theories, values and tools for working with children and Young people.** The policy Press. Bristol.
25. SOLER, P. (Coord.) (2005) **L'educació social avui: la intervenció socioeducativa a Catalunya.** Girona: Universitat de Girona.
26. ÚCAR, X. (2016) **Pedagogías de lo social.** Barcelona: UOC Publishing.
27. ÚCAR, X. (2016) **Relaciones socioeducativas. La acción de los profesionales.** Barcelona: UOC Publishing.
28. ÚCAR, X. (2016) **Pedagogía de la elección.** Barcelona: UOC Publishing.
29. VILAR MARTIN, J. (2013) **Cuestiones éticas en la educación social. Del compromiso político a la responsabilidad en la práctica profesional.** Barcelona: UOC.

B - Altres textos de consulta

1. AMORÒS, P./AYERBE, P (2000) **Intervención educativa en inadaptación social**. Madrid: Síntesis
2. CENTENO, C. (2005) **Pedagogía social. Marco metodológico y profesional del educador social**. Alcalá la Real: Fundación Alcalá.
3. CORTINA, A. (1997) **Ciudadanos del mundo**. Alianza: Madrid.
4. HERRERA, M.; CASTÓN, P. (2003) **Las políticas sociales en las sociedades complejas**. Ariel: Barcelona.
5. JOLONCH, A. (2002) **Educació i infància en risc**. Barcelona: Centre d'Estudis Contemporanis
6. LANDRY, M. (2005) **Procesos clínicos en educación especializada**. Barcelona: Graò.
7. MONDRAGON, J.; TRIGUEROS, I (2002) **Intervención con menores. Acción socioeducativa**. Madrid: Narcea.
8. ORTE, C.; MARCH, M.X. (1996) **Pedagogía de la inadaptación social**. Valencia: Nau Llibres.
9. PLANELLA, J. (2006) **Subjetividad, disidencia y discapacidad. Prácticas de acompañamiento social**. Madrid: Fundación ONCE.
10. QUINTANA, JM. (1994) **Educación social. Antología de textos clásicos**. Madrid: Narcea.
11. RIERA, J. (1998) **Concepto, formación y profesionalización de el educador social, el trabajador social y el pedagogo social**. Valencia: Nau Llibres.
12. TORIO, S. GARCIA-PEREZ, O. PEÑA CALVO, J.V.; FERNANDEZ GARCIA, C.M. (Coord.) **La crisis social y el Estado del bienestar: las respuestas de la pedagogía social**. Gijón: Universidad de Oviedo.
13. WENGER, E. (2001) **Comunidades de práctica**. Barcelona: Paidós

C - Metodologies i tècniques

1. BARAÚNA, T./MOTOS, T. (2009) **De Freire a Boal: pedagogía del Oprimido. Teatro del Oprimido**. Ciudad real: Ñaque.
2. COSTA, M; LOPEZ, E. (1991) **Manual para el educador social 1 y 2**. Madrid: Ministerio de Asuntos sociales.
3. GOMEZ, M. (2000) **Els serveis socials i la seva avaluació**. Edicions Universitat de Barcelona: Barcelona.
4. KARLHEINZ A.; HEGE, M. (1997) **Acción socioeducativa. Modelos, métodos, técnicas**. Narcea. Madrid.
5. LOPEZ DE CEBALLOS, P. y otros (2001) **Un método de evaluación formativa en el campo social**. Madrid: Popular.
6. NÚÑEZ LÓPEZ, H. (2015) **Evaluación participativa en la acción comunitaria**. Madrid: Popular.
7. PEREZ-CAMPANERO, M.P. (1991) **Cómo detectar las necesidades de intervención socioeducativa**. Narcea. Madrid.
8. PLANELLA, J.; VILAR, J. (Eds.) (2003) **L'educació social: projectes, perspectives i camins**. Pleniluni: Barcelona.
9. RIBERAS, G.; VILAR, J.; PUJOL, P. (2003) **Disseny de les intervencions socioeducatives**. Pleniluni: Barcelona.
10. ROZEMBLUM, S. (2007) **Mediación. Convivencia y resolución de conflictos en la comunidad**. Barcelona: Graò.

D) Revistes i enllaços web

1. Educación Social. Revista de Intervención socioeducativa. Institut de formació Pere Tarrés.
2. Pedagogía social. Revista Interuniversitaria. Universidad Nacional de Educación a Distancia (UNED)
3. International Journal of Social Pedagogy.
<http://www.internationaljournalsofsocialpedagogy.com/index.php?journal=ijsjp>
4. Quaderns d'animació i educació social. <http://www.quadernsanimacio.com>
5. Quaderns d'educació social. Col.legi d'educadores i educadors socials de Catalunya
6. Community Development Journal
7. The International Journal of Social Pedagogy
8. European Journal of Social work
9. Social work education
10. Social Education
11. International Journal of Social Education

12. El Pas. <http://www.diba.es/elpas/index.asp>
13. Fundació Jaume Bofill. <http://www.fbofill.cat/>
14. Eduso. Net el portal de l'educació social. <http://www.eduso.net/>
15. Dixit Centre de Documentació de Serveis Socials. <http://dixit.gencat.cat/portal/index.html>